

Stylos Sys HAD - MegaDAC

Druženje sa slovenskom tvrtkom "Stylos Sys" počelo je prije nekoliko godina na HIFI showu u Zagrebu. Sustav koji je do tada potpuno nepoznata tvrtka predstavila isticao se zanimljivom i nesvakidašnjom koncepcijom. No, glavni razlog zbog kojeg se s velikom radošću prisjećam tog događaja je zvuk sustava koji je u imao izvanredno naglašenu prirodnost i toliko šarma u svojoj eksplikaciji glazbe koja je naprečac osvajala simpatije posjetitelja unatoč konkurenciji mnogih vrhunskih sustava renomiranih i poznatih proizvođača. Tada sam svoje veliko zadovoljstvo sa sustavom držao kvalitetnim iskorakom

tvrtke koja se odlučila načiniti nešto malo drugačije i koja je uz znanje i kuražu da s dizajnerski i koncepcijski "pomaknutim" sustavom atraktira audio javnost imala i puno sreće. Uređaj iste ekipe koji je predstavljen nekoliko godina poslije spomenutih događaja nije samo ponovno dao povoda razmišljanju o doista specifičnom audio razmišljanju njegovih kreatora, već je svojim karakteristikama bacio rukavicu u lice vrlo snažnim i na tržištu etabliranim konkurentima. Tako tema ovog malog prikaza proizvoda iz skromne tvrtke postaje zapravo jedno od najvećih iznenađenja i osvježnja na audio sceni u posljednje vrijeme. Na pitanje zašto je to

tako nije lako odgovoriti jednoznačno, no vjerujem da će slijedećih nekoliko redaka barem malo rasvijetliti temeljne razloge ovakvog stava. Sama činjenica da se "Stylos Sys" u ovom trenutku odlučio za proizvodnju D/A pretvarača i to recimo odmah, po poprilično visokoj cijeni, sama po sebi čudi. U doba univerzalnih reproduktora, novih audio formata i njihovog utjecaja na već pomalo kaotično tržište glazbenih nosača i u doba "planiranog" odlaska CD formata s globalnog tržišta, nečija vizija nudi baš takav uređaj. Nadalje, dizajn cijelog uređaja (moram to napomenuti iako su detalji u ustrojstvu uređaja u tehničkom opisu), je u najman-

ju ruku neobičan, ali u isto vrijeme vrlo upečatljiv i pamtljiv. Uz koncepcijsku uskladivost s imenom tvrtke "stupovi" na kojima počiva uređaj su toliko ružni da postaju simpatici. No, svoj posao usijecanja svojih kontura u memoriju onoga tko ih samo jednom vidi obavljaju savršeno. U doba iscrpnog testiranja uređaja u moju slušaonicu nije ušao nitko tko nije prekinuo razgovor, krenuo prema pretvaraču i počeo razgledati noge (teško je u ovom slučaju govoriti o nožicama). Isto se ponovilo i u redakciji. Stvarno neponovljiva dizajnerska komunikacija s interesentom na svim razinama.

Na kraju probijajući se kroz ove pomalo marginalne, no

teme koje itekako definiraju završnu sliku uređaja i pomažu da ga shvatimo na ispravan način dolazimo do zvuka uređaja. A zvuk je ono što konačno potpuno ovaj uređaj stavlja uz bok najboljim digitalnim izvorima zvuka.

Zvuk

Prvi dio testiranja bio je obavljen u vlastitoj slušaonici i sa standardnim audio sustavom. Na samom početku testiranja konstruktori su me pomalo i zatekli odlukom da se balansirani digitalni kabel sa kojim sam namjerio povezati "HAD" i CD transport ne ugradi u uređaj. Smatram da je baš to jedan od najvećih nedostataka uređaja koji u cjenovnoj klasi kojoj pripada jednostavno mora posjedovati mogućnost balansirane digitalne konekcije. Prve minute istraživanja soničnih limita pretvarača su naprotiv bile iskustvo koje se ne može nazvati samo dobrim ili ugodnim. To su trenuci u

kojima se stari compact disc odrazio prema kvaliteti reprodukcije o kojoj je bilo teško nagađati i u najoptimističnijim predviđanjima, narastao i počeo nalikovati nečemu o čemu su davno govorile prognoze o bezgrešnom audio formatu. Upravo nestvarno dobro srednjetoonsko područje koje nalikuje na vrhunske snimke vinila, timbar i prirodnost koje sam držao nedostižnim zbog limita formata ostvarili su se i materijalizirali pred mojim ušima. Moja reakcija je bila gašenje sustava. Niti sam ne znam zašto. Kao da sam od sebe pokušao odgurnuti breme novih audio spoznaja koje poprilično mijenjaju moje već formirano i arhivirano mišljenje o toj temi. Nisam mnogo puta čuo digitalni reproduktor (uključujući i nekoliko modela DVD-A i SACD uređaja) koji takvom lakoćom i preciznošću stvara toliko realnu, preciznu i živu pozornicu (u sustavu: Beta

Systems C2, Pass 0s, ADS LE, Rotel RDD 980, Kuzma S+Grado Platinum). U živim izvedbama klasične glazbe "HAD" je u sustav unio mnogo zraka, prozračnosti, osjećaja lakoće u reprodukciji i ultimativne otvorenosti. Zbog tih karakteristika osjećaj prisutnosti glazbenika i involviranje slušača u glazbeno tkivo dobiva sasvim novu razinu. Kad bih taj dojam želio definirati jednostavnije, mogao bih reći da je reprodukcija glazbe neposrednija i da plijeni dojam nepostojanja određene virtualne fizičke koprene između zvučnika i slušača. Pozornica je nadalje udaljena dovoljno da bi u audio vizuri njezini krajevi bili jasni, glatki i oblo finiširani u odnosu na rubove slušaonice. Instrumenti su pomalo veći od standardnog formatiranja, te se zbog toga ponekad slušač virtualno približi pozornici. U ekstremima nema niti najmanje zamjerke, posebno u visokotonskom spektru koji je

bogat i ugodan, no i vrlo agilno kad to od njega zatraži glazba. Bas je standardno čvrst, jasan i dobro definiran, te lišen bilo kakve dodatne, nametnute topline. Na kraju ovog dijela slušnog testa moram pohvaliti i prenošenje ambijentalnosti i odličan osjećaj za te fine detalje koji nisu dio glazbenog djela, no čine neodvojivi atmosfere svakog koncerta. Njihovo jasno, ali i nenametljivo prisustvo u reprodukciji pruža i potpunu mogućnost uživanja u događaj i konačno gradi podlogu za potpunu glazbenu i emocionalnu reprodukciju izvedbe.

Drugi dio testiranja je odrađen u redakcijskoj slušaonici kako bi se s drugim sustavom pružila mogućnost potvrđivanja stečenih dojmova i njihova kalibracija. Za potrebe testa i usporedbe upotrijebili smo i dva vrlo kvalitetna digitalna reproduktora (Accuphase DV-55 i Meridian G07). Ostatak sustava bili su CD reproduktor ▶

Exposure 3010, integrirano pojačalo iz iste serije, te Magnaplanar MG-1.6SE zvučnici. U najkraćim crtama ništa dramatično se nije dogodilo. "HAD" je djelovao superiorno u svim parametrima i jedino je, koliko-toliko ravnopravnog iako samo u tragovima, konkurenta imao u playeru "Meridian G07". U odnosu na Beta Systems C2 s planarnim zvučnicima cijeli prostor je postao nešto veći te je poprimao pomalo monumentalne obrise, no uz lagani gubitak rezolucije u višim registrima, bas fundamenta i timbralne jasnoće. Nije zgorega na kraju reći da "HAD" ima cijenu od

9000 Eura. Ako bez trunka promišljanja kažem da vrijedi svakog centa - mislim da sam o uređaju rekao gotovo sve. Jasno, sve ovo savršeno funkcionira u odgovarajućim sustavima uz vrhunski digitalni kabel i promišljeno napajanje uz također kvalitetan strujni kabel. Ovaj uređaj će nabaviti malobrojni, no svaki audiofil trebao bi čuti njegove domete. Doživljaj je doista pamtljiv.

Gordan Gaži

Tehnički opis

HAD je prvi proizvod slovenske tvrtke STYLOS SYS. Uređaj se temelji na najsuvremenijem Burr Brown čipu, s mogućnosti prihvata i obrade 24bit/192kHz signala. Naravno, HAD je u mogućnosti prihvatiti i standardni CD format (16bit/44.1kHz), DVD-A (24/96) format kao i formate s frekvencijama 48kHz i 88.2kHz.

Filtracija signala je digitalna, s 8x oversamplingom, a radi smanjenja jittera, ugrađen je i diskretni precizni clock (384Fs). U tvrtki posebno napominju kako nije ugrađen nikakav up-sampler niti je izbjegnuto korištenje digitalnog filtera (zero-oversampling), jer takva rješenja, prema ljudima iz tvrtke, nisu zadovoljavajuća.

Izlaz iz D/A pretvarača (I/V konverzija) izrađena je kao MOS-FET SE (Single-Ended) izlazni stupanj u klasi A, niske impedancije, s analognom filtracijom razvijenom u STYLOS SYS-u posebno za HAD.

Momci iz STYLOS SYS-a također nisu pobornici SMD tehnologije, osim na onim mjestima gdje ona predstavlja nužno zlo (čipovi). Svoju su pažnju usmjerili na povezivanje čipova, tako da je put signala između ulaznog receivera i DAC-a sveden na samo 4mm, a slično su postupili i kod I/V konverzije i izlaznog stupnja. Minimalistički pristup uvjetovao je odbacivanje svih suvišnih, ali i uobičajenih stvari kod D/A pretvarača – procesori, logika za upravljanje, mute tranzistori, itd. HAD je zamišljen kao komponenta namijenjena isključivo visokovjerno reprodukciji zvuka, koja nastoji ništa ne oduzimati ili dodavati izvornom zapisu na disku.

Tome pridonose i kvalitetni dijelovi koji se nalaze na putu signala - MKT, MKP i FKP kondenzatori, flow ESRx elektroli, tantal kondenzatori za digitalni dio, kondenzatori sa djelo-

Glazba korištena za testiranje

1. Patricia Barber	Live -A Fortnight in France	Iue Note
2. Jimmy Giuffre	Free Fall	Columbia
3. Hiromi	Brain	Telarc
4. Tomas Gansch	Gansch & Roses	Qionton
5. Moscow Sessions	The Moscow Philharmonic Orchestra	Sheffield Lab

vanjem do 100kHz na kritičnim mjestima i upareni MOS-FET-ovi u izlaznom stupnju.

Sva elektronika D/A pretvarača (bez napajajućeg dijela) smještena je u polirano INOX kućište te zalivena posebnom epoksi-smolom radi smanjenja vibracija, koje štetno djeluje na digitalni signal.

Kao što sam već rekao, izlazni stupanj D/A pretvarača izrađen je u diskretnoj SE konfiguraciji, u čistoj A-klasi, i to bez globalne povratne veze, s niskom izlaznom impedancijom. Korišteni su upareni MOS-FET tranzistori, koji su omogućili nisku izlaznu impedanciju, veću dinamiku i brzinu uz zadržanu neutralnost i muzikalnost cijevi.

Napajanje uređaja je dual mono, s četiri odvojena napajajućeg sklopa – dakle ukupno četiri odvojene regulacije napona za lijevi i desni kanal izlaznog stupnja, za digitalni i analogni dio digitalnog modula, te po dvije regulacije za digitalni i jedna regulacija napona za analogni dio.

Sve u svemu, visokosofisticirani uređaj za najzahtjevnije korisnike.

Neven Kos

U odnosu na prvi slušni test (obavljen u slušaonici redakcije), a poglavito radi boljeg poznavanja vlastitog sustava (dakle i njegovih ograničenja), navest ću tek nekoliko ključnih opažanja.

Uređaj ne pokazuje značajnijih promjena zakretanjem faze: u tom slučaju karakter zvuka je nešto zatvoreniji, dok se u suprotnom može govoriti o nešto izraženijem fokusu. U regularnom (preporučenom) načinu je smještaj izvodača istovremeno realniji i čitava pozornica je preciznije dočarana. Stekao sam dojam da je uređaj u redakciji bio značajno osjetljiviji na promjenu faze.

U kućni sustav uređaj je donio novu dinamičnost i vrlo visoku detaljnost, poglavito u dijelu koji se tiče prostornih naznaka. Obilje novih informacija međutim prezentirano je nepretenciozno i s lakoćom, pa je opći atribut kojim bi se najbliže označio karakter zvuka uređaja odmjerenost i prirodnost. Tako na primjer reproducirane odjeke u prostoru snimke (poglavito vokalni izvodači i manji instrumentalni sastavi) uređaj iznosi mirnije i u realnoj perspektivi prema izvodačima, pa takvi detalji pridonose dojamu prirodnosti i manje su istaknuti u odnosu na referencu, istovremeno uz povećanu informativnost i detaljnost. Stoga već u ovom segmentu možemo u terminima unapređenja konkretnog sustava govoriti o višoj razini

muzikalnosti.

Odlična tonska povezanost krase reprodukciju kvalitetnih snimki i vjerujem da je upravo ova značajka ona koja daje dojam vrlo doradenog uređaja. Naime, ni u jednom trenutku ne skreće pažnju na sebe, nema nekog vrlo upečatljivog xkarakteraf, a visoka detaljnost u svim dijelovima zvučne slike ne opterećuje slušatelja ni na koji način, ne skreće pažnju na pojedine dijelove, nego poziva na slušanje. Stoga bih iznimno ovaj puta nastojao izbjeći detaljne opise ovih kvaliteta. No, recimo ipak jedno: posebne pohvale zavređuje srednjetonsko područje koje se u slučaju kvalitetne snimke može bez imalo pretjerivanja mjeriti sa kvalitetnim vinilnim otiskom na dobro ugođenom gramofonu. Jedna od posljedica ovakvog odnosa detalja prema cjelini jasno je zamjetna povećana preciznost u eksplikaciji prostora snimke.

Posebno, radi se o sposobnosti da reproducira realnu boju i intenzitet zvuka pojedinog instrumenta na način da značenja i karakter svake reproducirane dionice solista u velikim orkestrima nikada ne prekriva značaj koji on nosi u ukupnosti glazbenog zbivanja. Ovo je isključiv i jasno zamjetan doprinos testiranog uređaja i pokazuje se invarijantom u sustavu bez obzira na dinamički raspon ili tranzijente u određene snimke. Ovakav osjećaj mjere rijedak je i svaki puta ugodno iznenađuje.

Neposrednost, otvorenost i

Glazba korištena za testiranje

Lambchop Is A Woman	CitySlang/ Virgin
John Martyn Sweet Little Mysteries: The Island Anthology	Island Chronicles
Massive Attack Mezzanine	Virgin
Gus Gus Polydistortion	4AD
Ella Fitzgerald & Joe Pass Take Love Easy	Pablo Records
Arto Lindsay Prize	RykoDisc
Morphine The Night	RykoDisc
Dominic Miller & Neil Stacey New Dawn	Naim Records
"Beyond The Missouri Sky" (short stories) by Charlie Haden & Pat Metheny	Polydor/PolyGram France/Verve
"SuperBass 2" with Ray Brown, John Clayton & Christian McBride	Telarc Jazz
A.Dvorak Slavonic Dances; Nikolaus Harnoncourt Chamber Orchestra Of Europe	Telarc Classics
Rachmaninoff Symphonic Dances; Eiji Oue with Minnesota Orch.	ReferenceRecordings
Patricia Barber Companion	Premonition Records/Blue Note
Patricia Barber Nightclub	Premonition Records/Blue Note

primjerno rekreirani prostor snimke značajke su koje plijene pažnju slušatelja, tako da sam većinu vremena proveo uživajući u glazbi, i stvar discipline je bila usredotočiti se na doprinos samog uređaja: mislim da veći

kompliment u poznatom sustavu teško može dobiti i jedan drugi relativno nepoznat uređaj u ovakvo kratkom periodu testiranja. Jednom riječju: izvrsno!

Josip Vračar

Korišten sustav

Gallo Nucleus Solo zvučnici

Gryphon Callisto 2100 integrirano pojačalo

Musical Fidelity F25 pretpojačalo

NAD S500 CD player

Philips DV963sa SACD/DVD player (korišten i kao transport)

Kuzma Stabi II / Stogi Reference / KC-REF gramofonska kombinacija

WireWorld i Transparent Audio digitalni kablovi

